

samenwerken: natuurlijk was dat wenselijk. Van Halls illegale werk was dan ook, afgezien van het feit dat het anti-nationaal-socialistisch was, politiek volstrekt neutraal. Wij zouden dat van Nehers werk niet willen beweren en van dat van van Velsen nog minder.

★

Evenals de Raad van Verzet werd het Nationaal Comité van Verzet op 29 april '43 door het uitbreken van de April-Meistakingen volledig verrast. Wel hadden Neher, van Velsen en Chaillet enkele besprekingen gevoerd met ex-bestuursleden van werkgeversorganisaties, vakcentrales en boerenbonden en ook hadden zij contact opgenomen met de *Je Maintiendrai*-groep en met de gebroeders Drion die *De Geus* redigeerden, maar een eigen apparaat van enige omvang had het NC nog niet. Er werd desondanks als reactie op de stakingen een communiqué opgesteld waarvan, schijnt het, Elkerbout in Eindhoven een miljoen exemplaren liet drukken; toen de stapels klaar lagen, ontbrak de organisatie om ze te verdelen. In plaats daarvan liet het NC toen een oproep stencillen waarin het zich aan het gehele volk als het ware voorstelde.¹ Die oproep droeg dan ook de titel: *Aan het Nederlandse volk*. Aan Willem van Oranje was het motto ontleend: 'So laet ons dan tesamen met eendrachtigen herte ende wille de bescherminghe van dit goede volk aangrijpen.' In het stuk werd op een betere organisatie van het verzet aangedrongen, 'zoals bij de artsen en studenten' – welnu:

'Gebruik makende van de ervaring en de harde lessen is in de laatste maanden belangrijk werk verricht, in tal van bedrijven en diensten is een organisatie gegroeid of groeiende. Hard en zorgvuldig is gewerkt en uit verschillende verzetsacties is ontstaan het *Nationaal Comité van Verzet*.

Dat velen uwer van dit alles nog weinig of niets gemerkt hebben, ligt in de aard van ons werk. Met de grootste omzichtigheid moeten onze contactmannen te werk gaan. Tracht daarom niet te weten te komen wie in uw kring onze contactman is . . . Te zijner tijd zult gij het wel vernemen . . .

Toen Christiansens bevel heel Nederland in opschudding bracht, achtten wij onze organisatie nog niet sterk en uitgebreid genoeg om haar in dienst te stellen van de spontane stakingsstemming. Als het Nationaal Comité een beroep op u doet, wil het *zeker* zijn van onze en uwe zaak; dan wil het dat iedere Nederlander die het NC volgt, overtuigd kan zijn dat de andere Nederlanders zullen meegaan.

¹ Tekst: a.v., dl. VII a, p. 233-34.